

Gemeente Lingewaard

Ter attentie van ^{5.1.2}_e 5.1.2e

Betreft: Toetsing archeologisch rapport

Datum:17-10-2023

Voorliggend adviesverzoek

De adviesaanvraag betreft het toetsen van een archeologisch evaluatierapport:

^{5.1.2}_e 2023 *Evaluatierapport Archeologische proefsleuven, IVO-p Haalderen, Sallandstraat A-23.0495*

Bij de toetsing is de KNA en het Handboek Archeologie leidend.

BAAC heeft tussen 31-07-2023 en 08-08-2023 in opdracht van de Gemeente Lingewaard een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in het plangebied Haalderen Sallandstraat. Tijdens het onderzoek zijn in totaal 17 proefsleuven met een totale oppervlakte van 3.439 m2 onderzocht. De aanleiding voor het archeologisch onderzoek is de voorgenomen realisatie van 150 flexwoningen, welke 15 tot 30 jaar zullen blijven staan.

Het uitgevoerde onderzoek is het vervolg op een vooronderzoek (IVO-overig) dat in 2023 door Hamaland Advies is uitgevoerd. Daarnaast heeft BAAC binnen het plangebied een archeologische begeleiding uitgevoerd in mei 2023.

Voorlopige resultaten van het veldwerk

Over het algemeen zijn op enkele recente greppels en verstoringen na, geen sporen aangetroffen die wijzen op een archeologische vindplaats. Het bodemprofiel is over het algemeen verstoord (met name in put 17, in het oosten van het plangebied; tot ca. 90 cm -mv; grof grind en puin in de laag onder de bouwvoor) door bovenstaande oorzaak. Daarentegen is in put 16 de enige aanwijzing gevonden voor een intacte vondstlaag/cultuurlaag.

Deze bevindt zich op ca. 60-70 cm onder maaiveld. De grootste vondstconcentratie in deze laag is centraal in de put aangetroffen. Richting het zuiden zijn geen vondsten meer aangetroffen en werd de cultuurlaag ook minder duidelijk. Het aangetroffen aardewerk is vermoedelijk in de (late)ijzertijd te dateren en behoort mogelijk tot een randzone van het aangrenzende AMK-terrein.

Uit de bodemprofielen blijkt dat het plangebied vanaf de Romeinse tijd, d.w.z. nadat de Zandbaal (stroomgordel) inactief was geworden, afgedekt is geraakt met een pakket komklei. De aanwezigheid van minstens drie laklagen wijst op stilstandsfases in de sedimentatie. Hierin zijn echter geen aanwijzingen aangetroffen, die wijzen op antropogene invloed. De Waal ten zuiden van het plangebied heeft zich in de loop van tijd in noordelijke richting verplaatst, waardoor het plangebied in de oeverzone kwam te liggen.

De aanwezigheid van zandige lagen wijst op crevasse-afzettingen. Tevens heeft, in ieder geval in 1784, een grote dijkdoorbraak ten zuiden van het plangebied plaatsgevonden, waardoor ouder riviersedimenten, en daarin aanwezige archeologische indicatoren, over het plangebied zijn verspreid. Als gevolg hiervan worden in de bouwvoor grind en archeologische indicatoren vanaf het neolithicum aangetroffen.

Advies BAAC

Wij adviseren om alle sporen, landschapsprofielen van dit proefsleuvenonderzoek te rapporteren in een basisrapportage. Die rapportage is voorzien van een basisuitwerking van de aangetroffen materiaalcategorieën, uitgewerkt door materiaalspecialisten. Het rapport bevat ook een archeologische en landschappelijke inkadering, synthese, de beantwoording van de onderzoeksvragen en een conclusie. De uitwerking staat in dienst van het beantwoorden van de gestelde onderzoeksvragen.

De eerder benoemde waardering en het daaruit volgende selectieadvies wordt ook verwerkt in het eindrapport. Het onderzoek wordt gerapporteerd conform het PvE en de huidige KNA.

Als gekeken wordt naar de waarderingstabel is er voor het onderzoeksgebied geen aanleiding om de vindplaats te behouden en kan het terrein vrijgegeven worden van archeologisch onderzoek.

Opmerkingen

- 1) Graag de onderzoekfase van de archeologische begeleiding van de explosieven in het rapport van de proefsleuven meenemen.

Conclusie

Het advies van BAAC kan met aanvulling van opmerking 1 worden overgenomen. De locatie kan tot 2,5 meter beneden het maaiveld (7 -7,9 m + NAP) archeologisch gezien worden vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkelingen. Beneden deze 2,5 meter onder het maaiveld blijft er een verwachting voor prehistorische resten aanwezig.

De concrete aanwijzingen voor prehistorische resten op grotere diepte concentreert zich rond boring 1 en 2 uit het booronderzoek maar de bijbehorende kronkelwaard/oeverafzettingen zijn in het gehele plangebied aangetroffen. Mogelijk zijn deze afzettingen op basis van landschap gradiënt en diepteligging te koppelen aan de stroomgordel van Zandbaal die actief is van circa 950 v.Chr. tot en met 550 v.Chr. (Late Bronstijd-Vroege IJzertijd). Deze afzettingen lopen in de boringen op van 6,75 NAP in het zuiden (boring 1) tot 7,6 NAP in het noorden (boring 28). Ten aanzien van deze diepere afzettingen en daarmee een potentieel archeologisch niveau moet een buffer van 30 cm worden aangehouden. Dit betekent een maximale verstoringsdiepte van 7 m NAP in het zuiden tot 7,9 m NAP in het noorden van het plangebied.

In de uitgangspunten is vastgelegd dat de toekomstige werkzaamheden in het projectgebied (realisatie woningen) niet dieper ontgraven/verstoren dan 2,5 meter onder huidig maaiveld. In aanvulling hierop is aangegeven dat de te realiseren woningen op palen worden gefundeerd.

Het advies is om het palenplan of een minder diepe fundering archeologisch vriendelijk uit te voeren. Waarbij grond vervangende schroefpalen voor minder verstoring zorgen. Dit palenplan moet vooraf worden getoetst en goedgekeurd door de bevoegde overheid. In aanvulling moet er een aanvullende voorwaarde worden opgenomen in de vergunning dat indien er in de toekomst wordt gesloopt, de verwijdering van de heipalen alleen archeologisch vriendelijk mag plaatsvinden.

Het voorstel uit het evaluatierapport met betrekking tot de uitwerking van het onderzoek is akkoord.

Hoogachtend,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Regioarcheoloog gemeente Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar
Eusebiusbuitensingel 53
Postbus 9200
6800 HA Arnhem

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gedeeltes geanonimiseerd op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:

Art. 5.1 lid 2 onderdeel e

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon instemt met openbaarmaking

Pagina('s): 1 2